

ERDÉLYI MAGYAROK

Feladószerkesztő:
Kádár Miklós

független politikai napilap, megjelenik minden nap. Szerkesztő:
Munkaórák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea
Nagyvárad, Piacs Mihai Vitézzel (Nagypiac) 4. Telefon: 380.

Ara 1 lej

III. évfolyam 286 sz.

1934 Október 17.

Szerda

Franciaország ismét gyászba borult

Meghalt Poincaré

Tüdőgyulladás végzett Franciaország volt köztársasági elnökével
Bucurestiben, Prágában és Szófiában is
nyomoznak a merénylő cinkosai után

Páris okt. 15.
Raymond Poincaré, Franciaország volt köztársasági elnöke hétfőn hajnali négy órakor, 74 éves korában meghalt. Poincaré néhány nappal ezelőtt influenzában megbetegedett, ami rövid időn belül tüdőgyulladásba ment át. Tekintettel a volt elnök magas korára, az orvosok állapotát aggasztónak találták. Vasárnap késő este konziliumot tartottak a nagybeteg lakásán. A gondos ápolás azonban nem tudta legyűrni a súlyos betegséget: Poincaré ma hajnalra kiszenvedett.

Raymond Poincaré életrajza

Raymond Poincaré 1860 augusztus 20-án született Bar de Duchan. Mint ügyvéd kezdte pályautasát Párisban. 1887-ben választották be először a képviselőházba mérsékelt köztársasági programmal. 1893-ban közoktatásügyi miniszter. 1894-ben pénzügyi majd ismét közoktatásügyi miniszter. 1903-ban szenátorra választják. 1906-ban újból pénzügyminiszter. 1909-ben az Akadémia tagjai közé választja. 1912-ben lesz első ízben miniszterelnök egyben külügyminiszter míg 1913-ban a legmagasabb méltóságot éri el köztársasági el-

nökké választották és a világháborúban ő vezette Franciaországot. A fegyverszünet megkötése után 1918-ban ő fogadta Wilson amerikai elnököt az angol belga és olasz királyokat. 1920-ban lejárt elnöki mandátuma utóda Deschenel lett de Poincaré elnöke lett a jóvátételi bizottságnak ezen tisztségéről azonban lemondott. 1922-ben ismét kormányt alakított 1924-ben lemondott. 1929-ben még egyszer miniszterelnök később azonban már visszavonult minden politikai tevékenységtől.

Sándor király koporsója utban Belgrád felé

Belgrád, október 14.
Vasárnap hajnalban fél hat órakor futott be a Sándor király holttestét hordó "Dubravnik" szerb cirkáló a spalatói kikötőbe, amelyet több jugoszláv hadihajó, valamint az Alberto Dussano olasz gőzös és egy öt egységből álló angol cirkáló kísért. Már szombat este óta özönlött a nép Spalatóba, hogy jelen lehessen a gyászszertartáson. A kikötőben, a Stoián-parton hatalmas, fekete lepellel borított ravatalt építettek, amelynek négy sarkán óriási fáklyák égtek, messze megvilágítva az éjszakát.

A parton a cirkálót Karagyorgyevics Arzén herceg Sándor király nagybátyja és a jugoszláv kormány tagjai várták. Öt órakor már megkezdődött az ágyudörgés, ugyanakkor megkonduktak Spalato összes harangjai. Pontosan öt óra 30 perckor tünt fel a Dubrownik a láthatáron amely kevés idő után lassan uszott be a kikötőbe.

Amikor a cirkáló a kikötő mólójához ért, két motorosónak indult elébe. Az egyikben Pietri francia tengerészetiügyi miniszter, a másikon Fisher angol tengeres- a Földközi-tengeri Flotta parancsnoka III.

A cirkáló kikötése után Arzén herceg és a miniszterek felmentek a cirkáló fedélzetére, ahol felnyitották a koporsót és megtörtént a hivatalos agnoszkálás. Ju-

Georgiev a merénylő igazi neve?

Páris, október 15.
Belgrádból érkező jelentések szerint az ott lefolytatott nyomozás szerint valószínűnek tartják hogy

a merénylő igazi neve Vladoff Georgiev aki 1927-ben született Macedónia Szip nevű községében. Georgiev Kamenica községben telepedett le és tagja volt a macedon forradalmi szervezetnek.

A szófiai rendőrség megállapítása szerint Georgiev Cernovenschi álnév alatt Mihailoff a bulgáriai macedonok vezére mellett nyert beosztást és futárszolgálatot teljesített. Két évvel ezelőtt elhagyta Bulgária területét és Jugoszláviába ment ahol folytatta földalatti tevékenységét. Itt mint sofőr szerepelt.

A belgrádi rendőrség annakidején a sajtó útján és falragaszokon köröztette Cernovenschi és a lapok fényképét is közölték a

jugoszláv miniszterei ezután vállavették a koporsót és úgy vitték a ravatalhoz amelyet csakhamar virágkoszorúk színei borítottak el.

Délután tíz órakor a koporsót átszállították a spalatói pályaudvaron veszteglő különvonatra ahonnan Zágrába szállították. A koporsót elkísérte Arzén herceg, Pietri francia miniszter és a kormány tagjai is.

Bucuresti okt. 15.
Hétfőn délután kelt az a küldöttség, amely Romániát a belgrádi temetésen képviselni fogja. A küldöttséget Miklós herceg vezeti és tagjai Titulescu, Paul Angelescu hadfelszerelési miniszter és Franasovici közlekedésügyi miniszter.

Páris, október 15.
Descombes filmriporter aki a marseillesi merényletet elejétől végig lefotografálta anélkül hogy a golyók közül egyetlen egy is eltalálta volna vasárnap este valószínűleg a kiállott izgalom következtében agyvérzést kapott. Késéghesett családja orvosért küldött de már késő volt: a riporter még az éjszaka folyamán meghalt.

mely feltűnően hasonlít a Kalemén-féle utlevélben talált fényképre.

A bucurestii sziguranca ma reggel egész fényképsorozatot kapott a párisi rendőrségtől a merényletről. A rendőrség arra kéri a sziguranca, hogy amennyiben a fényképen látható személyek közül valaki Románia felé vette útját, tartóztassák fel. A nyomozás eddig nem járt pozitív eredménnyel, de megállapították, hogy az országban több macedon terrorista rejtőzködik, akiket azonnal letartóztattak. Hasonló eredménnyel járt a nyomozás Csehszlovákiában is.

A török küldöttséget Tefik Rüsch bey, török külügyminiszter vezeti, aki a temetés után Bucurestibe érkezik, hogy tárgyalásokat folytasson a politikusokkal.

A NAP

★

Szépségkirálynő a vádlottak padján

Néhány évvel ezelőtt bizonyos rövid nadrágot viselő francia újságíró, névszerint Maurice de Valfé kitalálta azt az üzletet, hogy a fiatal leányokat összegyűjtötte egy pódiumra, a közönséget meg a pódium elé. A leányok végigmentek a közönség előtt, a közönség tetőtől talpig végig mérte a szebbnél-szebb leányokat, azután meghozta ítéletét. Amelyik leány legjobban tetszett a közönségnek az lett Miss Bucuresti, Miss Budapest és így tovább aszerint, hogy fento "verseny", melyik városban játszódtott le. A válogatott misseket azután ugyancsak a fenti recipe szerint összeeresztették egy nagy városban: Páris; Madrid volt a színhely és tovább folyt a túlekedés, a missek felvonulása és a közönség ítélte egészen addig, amíg csupán egyetlen miss maradt a küzdőtérén és Valfé ur térdnadrágjának zsebét kidagasztotta a tömegtelen bankó, amit a missek szépségén kerestek.

Igy ment ez évről-évre. Minden évben minden város új misst választott magának a régít, a tavalyit pedig hamarabb elfeledték, mint ahogyan megválasztották. A régi missekről azután nem is igen lehet hallani, legfeljebb — mint most is — a rendőri hírek rovataiban.

Mindez azért válik most aktuálissá, mert az történt, hogy Timisoara egyik hajdani szépségkirálynőjét lopáson érték, amiből ki-folyólag két hónapra ítélték. És bár nem szorosan tartozik ide, de meglehetősen hasonló a párisi szülőgyilkos leány, Violette Nozières esete is, aki, hogy szépségének megfelelő keretet adjon, meggyilkolja apját és meg akarja gyilkolni anyját is.

A szépségkirálynők karrierje igen szomorú attól a pillanattól kezdve, hogy megválasztották őket. Addig rendszerint szegénységben éltek, mert valamivel jobb módu leány nem megy el a nyilvános szépségválasztásra. Amikor megválasztották nagy hűhót csapnak belőle, de ez az egész szépségkirályság csak tiszavirág életű, a hírnévből nem marad más, mint néhány gyorsan fakuló emlék és a vágy: tovább fentartani ezt a közszereplést, a feltűnést. A pénz azonban hiányzik ehhez, illetve Valfé ur és még néhány okosan számító üzletember zsebébe vándorolt.

Az elfeledett szépségkirálynő azonban nem tud belenyugodni a bukásba. Nem tud beletörődni abba, hogy visszamenjen a varrógép mellé vagy a pult mögé, ahonnan előrangtá. Heteken keresztül füllébe harsogták, hogy szép, hogy ő a legszebb. Eleinte hinni sem akarta és csak akkor ébredt ennek az igazságnak tudatára, amikor már mások nem hisznek benne, amikor már azok akik tegnap dicshimnuszokat zengtek szépségéről, már más hasonló sorstársnője derekára fűzik a szépség szalagát. Az elfeledett szépségkirálynő pedig, hogy keretet adjon fakulni kezdő szépségének, lop sőt gyilkol is.

A vádlottak padjára azonban nem őket kellene ültetni. Hanem Valfé urat és társait.

Kivágandó és összegyűjtendő

17

Igazoló szelvény,
az Erdélyi Magyarság
ajándéktombolájához.

1934 október 1—20.ig.

Aki 20 szelvényt összegyűjt, részt vesz a tombolában.

2 oldal

Erdélyi Magyarság

1934. Október 15.

Borzalmas tűzvész egy székely faluban

Négy ház pusztult el a lángokban kétf millió
a kár

Miercurea Ciuc (Csikszereda) október 15.
A Ciuc (Csik) megyei Sencraiu (Szentkirály) községben borzalmas tűzvész pusztított ma éjszaka. A tűz egyszerre több épületben lángolt fel és az egész falut elpusztulással fenyegette. Telefonon kértek segítséget Brasov (Brassótól) Miercurea Ciucul

(Csikszereda) és Sf. Gheorghe (Sepsiszentgyörgy) tűzoltóságaitól amelyeknek együttesen sikerült a tűz továbbterjedését is megakadályozni. A lángok 4 házat és három szalmakazlat pusztítottak el. A kár 2 millió lejt tesz ki.

Pontosan a hid mellett

Havas és Grünfeld

olcsónszerezheti be.

Oradea

Győződjék meg személyesen!

Mária királyné-tér 1.
szám alatt nyílt meg

ui nagy posztóáruháza, hol
szövetségilegletét hihetetlen

Ghimes (Gyimes) község véres éjszakája

Könyvet akart kölcsön- kérni - agyonlőtték

A tanító rablónak hitte a kései kopogtatót
és lelőtte

Miercurea Ciuc (Csikszereda) október 15.

Ghimes (Gyimes) községben megrendítő eset történt. Ciurdea Constantin tanító felesége tegnap este 10 órakor arra ébredt hogy valaki erősen zörget az ajtón. Rémületen keltette fel a férjét abban a hiszemben hogy rablók törtek a házra. Az álmából felriasztott tanító elővette a revolverét és kilőtt az ablakon. Jajkiáltás és egy test zuhanása jelezte hogy a golyó talált. Ciurdea tanító kisietett az udvarra és legnagyobb meglepetésére Kurkó József falubeli gazdát ismerte fel a vérben fetregő emberben. Azonnal kocsira tette és beszállította a mieriura-ciuci (csikszeredai) kórházba de a segítség már elkésett: Kurkó meghalt a lö-

vés következtében. Megállapították hogy Kurkónak semmi rossz szándéka nem volt, azért ment a tanítóhoz, mert a volt jegyző Cucu küldte, hogy néhány könyvet kérjen

Piaci árak Oradeán

Buza 430—450 rozs 310—390 ókukorica 280—300 ujkukorica 210—260 árpa 280—320 zab 260—270 lóheremag 2450 szén 80—90 lucerna 120—140 szalma 50—60. Disznóhus 18—24.

Időjárás

Erős nyugati, északnyugati szél, sok helyen eső, egyes helyeken zivatar.

Három öngyilkosság egy napon Clujon

Cluj okt. 15.

Egy nap leforgása alatt Clujon három öngyilkosság történt. Tönkrement butorkereskedő, cselédlány és gyári alkalmazott volt az áldozat, Katz Márton a Bognár és Szántó cég 28 éves tisztviselője 180 darab aszpirintablettával öngyilkosságot kísérelt meg. Hozzájárulói jólehet idejében hívtak orvost, állapota aggasztó. Teltének oka ismeretlen. — Székely Mór butornagykereskedő tegnap délelőtti tiz luminálpasztillával akart véget vetni életének. A kihívott mentők gyomormosással próbáltak segíteni az életunt. Állapota súlyos de nem életveszélyes. Teltét anyagi összeomlása miatt követte el, amihez a családi körülmények is hozzá járultak. — Ardelean Anna, Bornemisa Sebastian volt polgármester cselédlánya, öngyilkossági szándékból az Oradea felől közeledő gyorsvonat elé vetette magát. A különös véletlennek köszönhető, hogy az ijedségen kívül semmi baja sem történt. Amikor a vonat már el akarta gázolni, hirtelen a sínek közé feküdt s a vonat átszáguldott felette, anélkül, hogy testében a legcsekélyebb kárt is okozta volna.

Az állomási rendőrségen kihallgatás közben előadta, hogy teltét munkaadójával történt szóváltása miatt követte el.

Bizalom az oradeai orth. izr. hitközség elnökének

Oradea, okt. 15

Az orthodox izraelita hitközség képviselőtestülete legutóbbi ülésén teljes bizalmat szavazott Ullman István elnöknek a „Népünk” című zsidó hetilap támadójaival szemben. A Silbermann József elnökle alatt megtartott ülésen hozott határozat megállapítja, hogy Ullmann István önzellen vezetésének tulajdonítható, hogy a hitközség pénzügyei rendbejöttek és a hitközség, nem pedig az Ullmann István érdeke, hogy a vezetés az ő kezében maradjon.

Ezzel kapcsolatban közöljük, hogy Ullmann Géza aláírásával közzétett „Válasz a „Népünk” című zsidó hetilapnak” közleményből kimaradt az a része a Leiner Lázár és Ullmann Abraham által signált közgyűlési határozatnak, melyszerint

„az előjáróság meggyőződése szerint senki részéről visszavonás nem történt”

Ez a kimaradt rész adja meg az értelmét a határozatnak, amit ennek folytán hűséggel helyrehozunk.

Eletfogytiglani kényszermunkára ítélt az aradi törvényszék egy gyilkos gazdálkodót

A bíróság közölte a vádlottal, hogy voltaképpen halálra kellene ítélni. Hogyan leplezte le egy orvos az örültséget szimuláló gyilkost

Arad október 14.

Zsúfolt tárgyalóteremben nagy érdeklődés közepette folyt le az aradi törvényszéken a lungsorai gyilkosság főtárgyalása. A bűntény ez év tavaszán történt. Március 14-ikén ismeretlen tettes belőtt Lucaci lungsorai községi pénztárnok ablakán és a golyó Rus György községi bírót találta aki pár perc múlva belehalt sérülésébe. A csendőrség nagy apparátussal kezdte meg a nyomozást a rejtélyes bűntény ügyében. A gyanú Joanas Péter és két fiára irányult. Mindhármát őrizetbe vették és hamarosan kiderült az igazság: az egyik fiu, Joanas Tódor lungsorai gazda bevallotta, hogy a gyilkosságot ő követte le.

Mielőtt még befejezést nyert volna az ügy Joanas örültséget szimulált elmebetegnek tette magát összefüggéstelen válaszokat adott a hozzáintézett kérdésekre és viselkedésével arra a meggyőződésre igyekezett bírni az igazságügyi hatóságokat, hogy nem épelméjű. A trükk sikerült, az aradi törvényszék a legutóbbi tárgyaláson elrendelte Joanas Tódor elmebeli állapotának megvizsgálását és ecélből a clujli ideggyógyászati klinikára utalta be. Itt megfigyelés alá vették az aradmegyei gyilkost, azonban nem tudtak kiokoskodni rajta, — nagyszerűen játszotta szerepét, mindaddig amíg a klinika egyik ügyes orvosa le nem leplezte. Az orvos ápoltnak öltözött és bekapcsolódott Joanas szobájába. Eppen úgy viselkedett, mint a klinika többi gyengeelméjű lakója és legfőbb trükkje az volt, hogy egyáltalában nem törődött szobafarsával. Ezzel sikerült elozlatnia Joanas bizalmatlanságát és egy szép napon az aradmegyei gyilkos nem bírta ki tovább a hallgatást. Felsőhajtott és megszólalt:

— Vajon mi lesz velem?

Az orvos közömbösen vette tudomásul a kérdést majd megkérdezte tőle:

— Nem bántad meg, amit tettél?

— Dehogyan nem — felelte gyorsan Joanas — nagyon is megbántam. De mit csináljak most már elkövettem, most már benne vagyok a bajban. Eleget keseregtem, nem tudok segíteni a történeteken.

A beszélgetés rövid volt, az orvos Joanas szavaiból teljes bizonyossággal meggyőződött arról, hogy az aradmegyei gyilkos csak szimulálta a gyengeelméjűt. Másnap már visszaküldték megfelelő fedezet alatt az aradi ügyészség fogházába, megfelelő bizonyítvány kíséretében: Joanas Tódor épelméjű, ügyész szimuláns és felelős tettéért...

Ezek után sor került arra, hogy a vádirat elkészüljön és kitűzzék a bűntény főtárgyalását, amelyet az aradi törvényszék megtartott meg. A vádat Gitta Ágoston helyettes főügyész képviselte, míg a védelmet dr. Lepa Valér és dr. Batran János látták el. A vádirat előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkossággal vádolta Joanas Tódort. A gyilkos konokul tagadott. A tanácsnak egész sora vonult fel ezek azonban csak arra a gyűlöletre derítették világosságot, amely a két család között fennállott, a gyilkosság körülményeit tisztázni nem tudták. Viszont ott volt Joanasnak ismerőse, a gyilkos fegyvere és

többi terhelő körülmény, amelyeknek sorához az elmebetegség szimulálása is csatlakozott. Mindezeknek alapján kérte Gitta Ágoston a legsúlyosabb ítélet meghozatását, míg Lepa dr arra hivatkozott, hogy konkrét tárgyi bizonyíték nem merült fel és így fel kell menteni a vádlottat. Hosszas tanácskozás után a bíróság meghozta ítéletét, amelyben

a büntetőtörvénykönyv 278-ik paragrafusa alapján életfogytiglani kényszermunkára ítélt Joanas Tódort akit többi

nősnek talált előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosságban. Az ítélet kihirdetésekor közölték a vádlottal, hogy ennek a bűnténynek büntetése — halál.

Az alkotmány azonban eltörölte az ország területén a halálos ítéletet és így a legsúlyosabb büntetést: az életfogytiglani kényszermunkát alkalmazták. A vád képviselője megnyugodott az ítéletben, a védelem azonban fellebbezést jelentett be.

Lopott a timisoarai (temesvári) szépségkirálynő

Két hónapra ítélte az aradi törvényszék, de a büntetést a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vették

Arad okt. 15.

Az aradi törvényszék ma ítélkezett Lantos Irma Timisoara egykori szépségkirálynője felett, aki a Miss-választás óta változatos pályafutás során egy aradi köztisztviselőtől 11 ezer lej készpénzt lopott. Lantos Irmat pár héttel ezelőtt az aradi törvényszék körözövelére letartóztatták és azóta az ügyészség

fogházában várta, míg sorsa felett döntenek. Ma tartották meg az ügyben a főtárgyalást és Lantos Irmat kéthavi fogházra ítélték, amit a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vettek. A törvényszék elrendelte a rossz útra tévedt egykori szépségkirálynő szabadtábra helyezését.

Hirek Mediasról (Medgyesről)

— Holta után nyerte meg a főnyereményt — nincs köszönet benne. Különös eset történt Ighisul-Nou Medias (Medgyes) melletti faluban. Hintz Michael százszázalékos dalkodó már több, mint husz éve játszik egy "Transilvania" sorsjeggyel. Annak elnére, hogy mindaddig soha nem húzták ki sorsjegyét a legcélszerűbb nyereménnyel sem, Hintz minden alkalommal pontosan megújította sorsjegyét egészen a múlt héttel, amikor ugyanis Hintz meghalt. A haláleset után kevéssel megjelent a családnál a társaság egy ügynöke és közölte — hogy Hintz sorsjegyét kihúzták, még pedig nem kevesebb, mint másfélmillió lej. A család módfelett megörült a váratlan szerencsének és már fel is akarták venni a pézt. Az ügynök azonban kérte a sorsjegy bemutatását. Nagy keresés indult meg a sorsjegy után, amelyet azonban a mai napon sem találtak meg. Minthogy pedig a sorsjegy bemutatása nélkül a társaság nem fizeti ki a nyereményt, valószínű, hogy a család nem is fogja megkapni a hatalmas összeget.

— Tenyészállatkiállítás Mediason (Megyesen). Vasárnap tartották meg Mediason (Megyesen) a tenyészállatkiállítást, amely nagy sikerrel folyt le. A kiállításon igen előkelő vendégek is megjelentek, vala Roman Valér és Negura alminiszter, vala mint több megyei prefektus. A kiállításnak nagy sikere volt és a legszebb állatok tulajdonosai érmet és pénzjutalmakat kaptak, amelyeket Roman Valér osztott ki. Kiállítás végén hat tehemet sorsoltak ki a környékből gazdálkodók között.

— Makkay püspök látogatása Mediason (Megyesen). Medias (Megyes) református magyarsága felemelő ünnepségre készül. A hívek áldozatkészsége folytán ugyanis sikerült felépíteni az iskola épületét, amelynek felszentelése október 25-én lesz. A szentelési szertartást Makkay Sándor református püspök végzi. Az ünnepélyt Kolente Tibor református lelkész készíti elő Varga Sándor igazgató társaságában és az ünnepségre nagyban készül a mediasi (megyesi) magyarság.

— Medias (Megyes) első magyar újságja. Sz. Nagy Sándor alpolgármester szerkesztésében hetenként egyszer vasárnap jelenik meg Medias (Megyes) első magyar újságja: a "Medgyesi Lapok". A lap iránt élénk érdeklődés nyilvánul meg a lakosság körében.

Vitrometan (Medias) Htv. (Sibiu) 4:2 (1:2) Az első félidőben a sibiui (nagysebni) csapat vezetett, de újakezdés után visszaesett és így a mérkőzést végeredményben a Vitrometan nyerte meg.

Megloptak egy oradeai orvost

Oradea, okt. 15

Dr. Deutsch Elemér orvos feljelentést tett a rendőrségen, hogy vasárnap délután a káráról egy ismeretlen besurranó tolvaj ellopt egy 3500 lej értékű aranyórát. A rendőrség bevezette a nyomozást.

Az örök tűz

Fantasztikus regény

25

A férfit kissé kellemetlenül érintette ez az ömlengés, nem volt tisztában, vajjon merész kacérság, vagy egyszerű célzás rejlik-e a nő szavai mögött, célzás, amely minden utat elzár esetleges udvarlási szándék elől, ügyesen előrevelve jegyesének és nagyapjának nevét. Fonteney néhány udvarias szót dadogott, de Gilberte láthatóan nem figyelt rá s vidáman belevágott a szavába:

— Fogalma sincs róla, ugye, hogy mit keresek itt... Nos hát, eltévedtem, elveszttem, egész egyszerűen.

A férfi meglepetését látva folytatta:

— Igen, elveszttem! Teljességgel elveszttem...

Nem tudom, hol vagyok, nem tudom, hogy kerültem ide... De okkal hihetem, hogy ön úgy ismeri ezt a vidéket, akár a tenyerét, ezért is örülök, hogy találkoztam önnel, hogy megmentettem az életét, mert ellenszolgáltatásként segítségemre lesz...

Marc élénken helyeseit és ugyanolyan baráti hangon, amelyet a nő használt, válaszolt:

— Természetesen... parancsoljon velem kisasszony... Honnan jön és hová akar menni?...

Az amazon kiegyenesedett a nyeregben és kissé találmra mutatott irányt az ostorával:

— Abból az irányból jövök, mert Lannionból jött kellemes árnyékos utakra tévedtem, amelyeken egyszerűen lehet galopozni, de amelyek egymást keresztezik... belévetődtem az erdőbe, mint valami hullócsillag, félóra múlva el voltam ragadtatva a kellemes sétától, de egyáltalán nem tudtam, hogy hol vagyok... A bolond Yaha... ezen az uton futott. En utána. Hallottam a vad ordítást és éppen jókor érkeztem, mikor megpillantottam önt az árok szélén a két gyermekkel és a két marakodó kutyát az út közepén. Most, hogy rendbehoztam a dolgot, szeretném folytatni utamat oda, ahová készültem: a Tonquédec kastélyhoz...

Marc Fonteney vidáman válaszolt:

— Tonquédec? De hisz az alig tíz pernyi út: két lépésnyire van ide...

— Merre van? Mondja meg gyorsan és odavágtatok.

— O dehogy, lépésben is odaér.

— Miért? Veszélyes az út?

— Nem, de több ösvény van és ön, ugyalszik, könnyen eltéved...

— Tehát ajánlkozik kísérőnek?

— Ha nem volnék tolakodó...

— Egyáltalán nem kedves uram. De én vagyok tolakodó, mert ön dolgozik.

Az albumra mutatott, amely leesett a küzelem hevében és kifordulva feküdt a földön. Marc gyorsan fölemelte és így válaszolt:

— Befejeztem a munkát.

Várta a szokásos kérdést: „szabad látom...?” de Gilberte akár közöm összéből, akár diszkrécióból nem kérte el a mappát, csak annyit mondott:

— Hát akkor elfogadom... induljunk.

— Egy pillanat! — mondta Marc. — Nekem is van járművem...

Marc a majorba futott és máris visszatért a motorbiciklivel, amelynek láttára a leány elismerően mondta:

— Szép állat, csak azt hiszem, az én gépem zajosnak fogja találni a társaságát.

— Legyen nyugodt kisasszony, ez az út olyan, hogy kénytelen leszek vezetni a gépet.

— Jobban is szeretem. Hát akkor... induljunk...

Meghuzta a gyeplőszárat, térdével megszorította a ló derekát és a ló lépésben megindult a gép mellett, amelyet Marc kézen vezetett. A dög oldalpillantást vetett Marcra, bizonytalanul morgott, aztán szorosan urnője oldalán haladt, mintegy jelezve, hogy vigyázni fog rá.

(Folyt. köv.)

Erdélyi Magyarság

1934. október 17

Propagandával akarja növelni az adófizetéseket a pénzügy-miniszter

Plakátok és újságcikkek útján fogják a közönség előtt feltartani a pontos adófizetés előnyeit

Bucurest, október 14.

Slavescu pénzügyminiszter kezéhez verte az ország minden részéből beérkezett jelentéseket az adófizetésről. A pénzügyminiszter az eredményt nem találja kielégítőnek és ezért úgy döntött, hogy

egy újságírókból és közgazdászokból álló bizottságot küld ki, melynek feladatává teszi hogy dolgozzon ki oly propagandarendszert, mely alkalmas lesz a közönséget az adófizetésre hangolni és sarkalni.

A pénzügyminiszter által kiküldendő bizottság, plakátszövegeket és plakátformákat fog tervezni valamint oly szövegeket fog szerkeszteni, melyek a polgárok pontos adófizetésének számos előnyét mutatják és igazolják. A pénzügyminiszter a bizottság feladatává tette hogy különösen az adófizetés sajtópropagandájával foglalkozzon behatóan. Egyébként Slavescu pénzügyminiszter lényeges könnyítéseket akar életbe léptetni azok számára akik adójukat pontosan fizetik.

Németországban dul a vallásháború

A bajor püspök nem ismeri el a birodalmi püspök tennhatóságát

München, október 14.

A tegnap nagyobb protestáns tömegek tüntettek ama döntés ellen, amellyel a birodalmi protestáns egyház és bajorországi egyházi kormánybiztos két új bajor püspökséget állítottak fel. Több városban tiltakozó jellegű istentiszteleteket tartottak Szent Mattheus templomában Meiser bajor püspök beszélt aki kijelentette, hogy nem ismeri el a Müller birodalmi püspök fennhatóságát.

A hívők melegen tüntettek Meiser püspök mellett és tiltakoztak a birodalmi protestáns egyház vezetősége által foganatosított intézkedések ellen.

Meisner püspök, aki nem akarja alávetni magát Müller püspök akaratának, kijelentette, hogy a legújabb rendelkezés nem más, mint protestáns egyház megbecstelenítése.

Borzalmas családirtás egy franciarszági faluban

Meggyilkolta feleségét és öt gyermekét egy gazdálkodó, azután felgyújtotta házát, végül felakasztotta magát

Páris október 14.

Chabronban borzalmas családi dráma játszódott le. Moncheaux Alfréd farmer eddig ismeretlen okból meggyilkolta feleségét majd öt gyermekét. A hatszoron gyilkosság elkövetése után Moncheaux felgyújtotta házát és felakasztotta magát.

A családi dráma hét áldozatát közörravatalon helyezték el. A hatóságok egyelőre nem tudták megállapítani hogy a farmer miért követte le a borzalmas családirtást.

Jóváhagyta a felső hadbíróóság az oradeai és marghitai kommunisták büntetését

(Bucuresti okt. 15)

A bucurestii felső hadbíróóság most hirdetett ítéletet az oradeai, marghitai és salontai 36 kommunista bűnpörében, akiket néhány hónappal ezelőtti a cluj hadbíróóság 6 hónaptól 3 évig terjedő fogházbüntetéssel sújtott. A kommunista per fővádait a Fodor sófőr volt az elítéltek között szerepeltek Róth Agnes tisztviselő, akit két és fél évre ítélték és mások. A felső hadbíróóság a védők által benyújtott semmisségi okokat visszautasította és így a kommunista per elítélteinek büntetése jogerősé vált.

szauastotta és így a kommunista per elítélteinek büntetése jogerősé vált.

Kommunistákat fogtak el Aghiresen

Az aghiresi (egeresi) csendőrség október 8-án letartóztatott hat fiatal munkást, akik a község közelében levő erdőben gyűlést tartottak, amelyen a maguk elé tűzött kommunista programot vitatták meg. A csendőrség letartóztatta őket és házkutatást tartott lakásukon, ahol számos röpirat került napvilágra. A tegnap Cluj-ra kísérték be a munkásokat ma reggel adták át őket az ügyészségnek.

Izgalmas életmentés a Körös hullámaiban

A nagyhídról a vízbeugrott egy öregasszony, de kifogták

Tegnap délelőtt féltíz tájban izgalmas életmentés tanúi voltak azok, akiket utjuk a General Holban (Széles) uccai vashídon vezetett keresztül. Egy szegényesen öltözött öregasszony

belevetette magát a Körösbe. Néhány bátor ember utána vetette magát és sikerült az öngyilkos jelöltet élve kimenteni.

Értésítették a mentőket, akik kivonultak és a vízből kimentett öregasszonyt a kórházba szállították, ahol kihallgatták. Elmondta, hogy özvegy Körösi Györgynének hívják 65 éves és a Str Wilson (Füzes ucca) 15 szám alatt lakik. Nyomora miatt akart megválni az élettől.

Véres késelés a disznóvásártéren

Eladta a sertést utána leszúrták

Véres gyilkossági kísérlet tartja izgalomban a Josia (Össi) telepet. A tegnapi hetivásáron Fekete László Balcescu (Rét) ucca 23 szám alatti lakos egy sertést vásárolt. A vétel körül azonban összekülönbözött az eladóval és a szóváltásból verekedés tá-

madt, aminek eredménye az lett, hogy támadója

Fekete Lászlót botokkal véresre verte és össze is szurkálta, úgyhogy a kivonult mentőknek kellett Feketét a kórházba szállítani. Állapota igen súlyos. A támadóját keresi a rendőrség.

A salontai botránypör második felvonása a törvényszék előtt

Négyrendbeli hamis eskü vádja miatt került a vádlottak padjára Ormay Lajosné

A törvényszék harmadik szekciojának Poenaru, Bordea, Filip tanácsa tegnap tárgyalta özv. Ormay Lajosné bűnperét ki azaz volt vádolva, hogy négy ízben tett hamis tanuvallomást és hamis tanuvallomásaira meg is esküdött.

A vádirat szerint Hadházy Kálmán salontai ügyvéd, Ormay Lajosnénak nagy értékű ékszereket vett. Így többek között egy gyöngyös coillet, egy északi rokokó és egy pár 60 ezer lej értékű fülbevalót.

Amikor a barátságuk végeszakadt, — Hadházy Kálmán halátlansági pert indított a járásbíró előtt Ormayné ellen és vissza akarta perelni az ékszereket. Akkor Ormayné

a járásbíró előtt négy ízben megesküdött, hogy Hadházy neki soha nem vett ékszert, hanem ami észere van azt vagy a férjétől kapta, vagy saját maga vette.

Feljelentésre az ügyészség négy rendbeli bíróság előtt hamis eskü miatt eljárást indított Ormay Lajosné ellen és a sok perben szerepelt asszony ezúttal mint vádlott került a vádlottak padjára, ahol nemrégiben még dr. Hadházy Kálmán ült.

„Adtam én már be a férjemnek nagyobb marhaságot is”.

A tárgyalás igen izgatott hangnemben folyt a vádlott Ormayé és Hadházy Kálmán között. A vádlottat dr. Bleda védte, míg Hadházyt dr. Kalas képviselte.

Ormayné több mint két órán keresztül hallgatta ki a bíróság. Közben természetesen többször szembesítik Hadházyval.

Egy pár brilliáns függőről van szó. — Hadházy szerint ő vette 60.000 lejért Budapestben, amikor együtt voltak. Az asszony mindezt tagadja és azt vallja, hogy egy magyar ezredes felesége útján ő vette saját magának.

— A fülbevaló ajándékozás után mondta Hadházy, amikor Ormayné együtt jött velem haza, a vonatban azt kérdeztem tőle: Mit fogsz mondani az uradnak ha meglátja ezt a nagyértékű fülbevalót?

— Ormayné erre azt felelte, folytatja Hadházy, hogy — az urának megmondja, hogy részletre vette Pesten kéz alatt.

— Erre én azt feleltem, hogy ilyen marhaságot ne mondjon, mert az ura nem fogja elhinni, mert aki kéz alatt vesz valamit, azt azonnal fell, hogy fizessék. Viszont ilyen árut részletre nem is adnak.

Itt Hadházy felemelte a hangját és azt mondotta:

— Amikor Ormaynének így válaszoltam, Ormayné ezzel ütötte el az aggodásomat:

„Adtam én már be a férjemnek ennél nagyobb marhaságokat is”
(A teremben nagy derűtség támad erre a kijelentésre.)

A Gellért szálló két kijárat

A bíró ezután azt kérdezte Hadházytól hogy amikor Ormaynéval Budapesten volt, hol szálltak meg.

— Több szállóban voltunk! — felelte Hadházy.

De mivel a Gellért szállónak két kijárat van, ez a szálló a legalkalmasabb ilyen ügyek lebonyolítására.

A tárgyalás további folyamán egy fénykép került a bíróság asztalára, amelyet a védelem szerint Ormayné azért adott Hadházy-nak hogy utlevélbe tegye, viszont amelyet Hadházy mint emléket őrzött meg és felhasználta a bíróság előtt is.

A tárgyalást délután 3 órakor folytatták, amikor is a tanúk kihallgatására került sor.

**Töltőtoll
javításokat**
minden márkához gyorsan és olcsón vállal
Pásztor Ede
papír és írószeráruháza

Mégis megrendeli a város a vízmérő-órákat

Ismeretes, hogy a város egész közönsége egyetemesen tiltakozott a városi vízműtelepnek a vízmérő órák bevezetésére vonatkozó terve ellen. A tiltakozás azonban — a jelek szerint — eredménytelen maradt. A vízműtelep igazgatósága ugyanis az intermárbizottság ma délutáni ülésére javaslatot terjeszt elő, hogy

írják ki az árlejtést a vízmérő-órák beszerzésére 1.600.000 lej értékben.

A vízmérő-órákat a togyasztók költségén fogják felszerelni, a város csak előlegezi a költségeket. Tekintettel azonban arra, hogy a vízmérő-órákat több évi részletben fizeti ki a vízműtelep igazgatósága, belügyminiszeri jóváhagyás szükséges a rendeléshez.

Ertésülésünk szerint az érdektettek, elsősorban a Háztulajdonosok Szövetsége, a belügyminiszterhez felelbezz a vízmérő-órák megrendelése ellen.

Sürgönyileg jóváhagyták a Rimanóczy árlejtés eredményét

Ismeretes, hogy Laslau Maximilián, a gazdasági ügyosztály főnöke Bucurestibe utazott, hogy Rimanóczy-szálló árlejtése ügyében megszerezze a központi revíziós bizottság jóváhagyását. Laslau még szombaton hazaérkezett, tegnap délelőtt pedig megérkezett a távirat, amely közli, hogy véglegesen jóváhagyták, hogy a Rimanóczy-szálló és fürdő bérletét Bica Lajosné kapja meg évi 501 ezer lej bérért.

A "Fészek" klub és a Royal kávéház helyiségeire az árlejtést e hó 27-én tartják meg.

RADIOMŰSOR

KEDD

Bucuresti: 13: Vízalásjelentés. Gramofonlemezek. 13.45: Előadások hírei, — közse, könnyű gramofonlemezek 14.15: Beszélőújság. 14.40: Könnyű lemezek. 18: Jonescuzenekar 19: Hírek 19.15: Jonescuzenekar 20: Rádióegyetem, felolvasás. 20.20: tenoristák versenye. 20.45: Felolvasás. 21: Rádiózenekar szimfonikus hangversenye 21.50: Felolvasás. 22.05: Glauzov: 4. szimfónia. 22.45: Beszélőújság 23.15: Szórakoztató lemezek

Budapest: 7.45: A torna. Utána: — Hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Felolvasás 12.10: Nemzetközi vízjelző szolgálat 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból és időjárásjelentés 13.05: Akon Lajos vokálkvintettje. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás és vízalásjelentés 14.30: Országos Postászenekar 15.40: Hírek élelmiszerárak piaci árak árfolyamhírek 17: — Asszonyok tanácsadója 17.45: Pontos időjelzés időjárásjelentés hírek 18: Mosolygó Párizs Vasváry Gábor csevegése. 18.35: Schwalb Miklós—Hannover György—Pálotai Vilmos tréfájának műsora. 19.20: — Harangok alatt. Révész Béla elbeszélése. — 19.50: Ujry Anna magyar nótákat énekel — kíséri Csorba Gyula és cigányzenekara 21.10 Erdélyi József és Illyés Gyula költeményeiből adnak elő. 21.50: Hírek 22.10: A bécsi rádióállomás műsorának közvetítése. 23.05: Időjárásjelentés ügetőversenyeredmények. 23.10: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. 24.25: A Bachmann szalonkvintett.

Mihalache Rómába utazott

Az újságírók előtt kijelentette, hogy a fascizmust akarja tanulmányozni

Bucuresti október 15.
Tatarescunak a pártok részére felajánlott fegyverszüneti tárgyalások kevés eredménytel kecségetnek. Junian és Mihalache kijelentették hogy ilyen összefogás lehetőségét kizártnak tartják. Mihalache egyébként vasárnap elutazott Olaszországba. Az újságírók azon kérdésére hogy mi a célja utjának kijelentette hogy meg akarja ismerni a fas-

cizmus által elért eredményeket gazdasági téren.

A Campolungban tartott nemzeti parasztpárti gyűlésen Mihalache kijelentette hogy szó sincs arról hogy a párt a liberálisokkal szövetkezzék sőt a nemzeti parasztpárt bármely percben hajlandó átvenni a kormányzást.

Sándor király temetése után

Koalíciós kormány alakul Jugoszláviában

Jeftics lesz a miniszterelnök és kormányában helyet kapnak a jugoszláviai kisebbségek képviselői is

Páris okt. 15.

Az Intrasigeant munkatársa az egyik párisi szanatóriumban hosszabb beszélgetést folytatott Georges tábornokkal, ki — mint ismeretes — életveszélyesen megsebesült a marseillei merénylet alkalmával. Georges tábornok a többek között a következőket mondta:

— Amikor elhaladtunk a tőzsde épülete előtt, egy vad kinézésű férfi a királyi autó jobb oldalához ugrott és ebben a pillanatban valóságos golyózápor zuhant az autóra. Az volt az első benyomásom, mintha gépfegyverrel lőnének. Ebben a pillanatban ösztönszerűen felemeltem jobbkaromat, hogy a királyt megvéddem, azonban a következő pillanatban hatalmas ütést éreztem. Az ütés a melemet érte, ugyanakkor megállt a gépkocsi is, ki akartam ugrani, hogy a merénylőt, kinek arcát nem is láttam, lefogjam, viszont ugyanebben a pillanatban engem fogtak le, hátulról átkaroltak és a fejemre több ütést mértek. Elájultam. Ennél többet nem tudok. Georges tábornok állapota még mindig súlyos, a golyókat még mindig nem lehetett testéből eltávolítani, mert tékvési helyüket nem sikerült pontosan megállapítani.

Páris október 15.

A vasárnap este megjelent párisi lapok csaknem egyöntetűen hangsúlyozzák, hogy a francia kormánynak példát kell adni a nyugalmából és mérsékletből. A Temps vezércikkben foglalkozik a marseillei merénylettel kapcsolatban elhangzott vádakkal és inti a francia kormányt, hogy hidegvérű és körültekintő magatartásával oszlassa el a rágalmakat. Fennen kell hirdetni — írja a lap — hogy bizonyítékok hiányában egyetlen népet és egyetlen kormányt sem szabad megvádolni.

Szófia október 15.

Mihelyt az első jelentés megérkezett hogy a marseillei merénylet karján a macedón forradalmi szervezet tetoválásának jeleit találták a bolgár rendőrség azonnal nyomozást indított. Megállapították hogy Georgief — akit a gyilkossággal gyanúsítanak — megölte 1924-ben Plagi Timof képviselőt 1930-ban pedig Mann Tomalecki délszláv képviselőt egy évig börtönben ült is de ki-

szabadult és kiszabadulása után belépett az Utasa terror-szervezetbe.

Páris, október 15.

A francia közvélemény figyelme hétfőn az igazságügyminiszteri tárca betöltésének kérdése és a megyetanácsi választások eredménye felé fordult.

A "Voltaire" című lap, Magyarország megcáfolja az ellene indított rágalmakat, címen cikket ír, amelyben ismerteti a magyar sajtó állásfoglalását.

Az angol sajtóban a "Times" és a "News Chronicle" foglalkoznak a magyarországi elleni rágalmakkal és megállapítják, hogy politikai menekülteknek minden állam adott vendégjogot: Franciaország éppúgy mint Jugoszlávia. A "Times" közli Bárdossy László magyar ügyvivő nyilatkozatát.

— Utálunk minden terrorista cselekményeket Magyarország mélyen elítéli a marseillei gyilkosságot és a legfelháborodottabban visszautasítunk minden gyanúsítást, amely Magyarországot kapcsolatba akarja hozni a merénylettel.

A továbbiak során a londoni magyar ügyvivő hangsúlyozta, hogy Magyarországon nincs és nem is volt horvát terrorista tábor. Ez év elején a magyar kormány figyelmeztetést kapott, hogy néhány horvát emigráns a jugoszláv határ közelében levő jankapusztán telepedett le, de ezeket azonnal kiutasították.

A "News Chronicle" megjegyzi még, hogy egy nagyhatalom ellen bizonyára nem emeltek volna ilyen vádakat.

Bucuresti október 15.

A Curentul jelenti, hogy Sándor szerb király temetése után a jugoszláv kormány lemond. Ezután valószínűleg Jeftics jelenlegi külügyminiszter elnöklése alatt koalíciós kormány alakul.

Az új kormányban a szerbeket kívül helyet foglalnak a horvátok, szlovákok, a boszniai muzulmánok képviselői és mindama néprétegek képviselői, amelyek Jugoszláviában élnek.

Bucuresti október 15.

Sándor király temetésén Titulescu, Benes és Jeftics találkoznak és ez az alkalom kitűnő alkalmat szolgáltat az állanulértiaknak arra, hogy a nemzetközi politika legu,abb fejleményeiről tárgyaljanak.

A kisanfánt három külügyminisztere ezutttal beszélhet meg, hogy milyen magatartást kell tanúsítani azokkal a rejtett erővel szemben, amelyek a béke

és gaztetteikkel a szövetségesek ellen küzdenek.

Titulescu és Jeftics ezzel az alkalommal egyeznek meg az ankarai balkáni értekezlet időpontjában és tárgyalnak ama kérdésekben, amelyek Jugoszláviát és Romániát közösen érdeklik

Omnia Mozgó Színház-mozgó

Kedden utoljára a legnagyobb sikerű revü:

Fox Folies 1934

Előadások 5, 7, és 9 órakor

Jön! Jön! Jön!
AVE MARIA

Lemondott a Kereskedelmi Csarnok elnöksége

Oradea, okt. 14

Vasárnap délelőtt tartotta meg a helybeli Kereskedelmi Csarnok választmányi ülését nagy érdeklődés mellett. A választmányi ülést Farkas István, a társulat elnökének beszéde nyitotta meg, amelyben közölte, hogy miután a társulat költségvetési éve lejárt, október 2-án megtartják ez évi rendes közgyűlésüket.

Az elnöki megnyitó után a zárszámadások bemutatására került sor, amelyet a választmány eltagadott és a vezetőség részére a felmenvényi megadta. Dr. Fried János főtitkár ismertette az adóreformra vonatkozó akcióálását, amelyet az Erdélyi és Bánati Kereskedelmi Testületek Szövetségi indított meg és amely akcióba a kereskedelmi Csarnok is bekapcsolódott.

A titkári jelentés után Farkas István elnök bejelentette úgy a maga, mint az egész elnökség lemondását.

A választmány a lemondást tudomásu vette, egyben kiküldött egy jelölőbizottságot amely az október 28-i közgyűléssel egyidejűleg megtartandó választásra a jelöléseket megejti.

Moszkvába költözött dr Kertész Rezső

Dr. Kertész Rezső, oradeai ügyvéd, aki az itteni kommunista mozgalomban vett részt — Caransebesre internálták — feleségével együtt, néhány nappal ezelőtt Moszkvába költözött, ahol egy szanatórium-ban nyert elhelyezést.

Kérje mindenütt a GOLF borotva-pengét!

az acélipar legtökéletesebb alkotása
és öröme lesz a borotválkozásban.
Vezérképviselet: Friedman Armin, Oradea
Promenad Eminescu 16,

APRO HIRDETÉSEK

Ugyes megbízható rikkancs 400 lei fizetéssel és kosszttal felvétetik Wegner Ignác né Alesd (Jud. Bihor).

Lakbérieti szerződés nyomtatványok kaphatók Pasztor Ede papíráruházában.

Újságárusításra fiúk és munkaneküdeket felveszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalba, Piata Viteazui Mihai (v. Nagypiac-tér) 4.

Bevezetett helyekre havi biztos 2000 lei jó edelemmel megbízható újságárus felvétetik. Cim a kiadóban 1751

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA